

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.002.04.2022

młodszy brygadier Mariusz Wójcik
Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
w Świebodzinie

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
w Świebodzinie
ul. Cegielniana 13
66-200 Świebodzin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*I/22/002 - Nadzór Państwowej Straży Pożarnej nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej
w województwie lubuskim*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Świebodzinie ul. Cegielniana 13, 66-200 Świebodzin, dalej również <i>Komenda Powiatowa</i> lub <i>KP PSP</i> .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Wójcik, Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Świebodzinie - od dnia 7 listopada 2018 r., dalej również <i>Komendant Powiatowy PSP</i> lub <i>Komendant Powiatowy</i> .
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie organizacyjne i kadrowe do wykonywania zadań dotyczących nadzoru nad realizacją obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej. 2. Planowanie i realizacja czynności kontrolno-rozpoznawczych. 3. Egzekwowanie realizacji obowiązków dotyczących zapewnienia ochrony przeciwpożarowej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (do czasu zakończenia kontroli) oraz dowody sporządzone przed tym okresem mające związek z kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Bogumiła Leszczyńska-Konczanin, główny specjalista kontroli państwowej upoważnienie do kontroli nr LZG/35/2022 z dnia 16 marca 2022 r. (akta kontroli str.1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Komendant Powiatowy prawidłowo sprawował nadzór nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej na terenie powiatu świebodzińskiego.

Przygotowanie organizacyjne Komendy Powiatowej było odpowiednie do realizowanych zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Zapewnieniu ochrony służyły m.in. przeprowadzane czynności kontrolno-rozpoznawcze, które realizowano przede wszystkim w związku z wpływającymi wnioskami i zgłoszeniami, jak również w oparciu o plany roczne. Plany czynności kontrolno-rozpoznawczych uwzględniały zagrożenia wynikające ze specyfiki powiatu, sporządzane były terminowo i realizowane prawidłowo.

Realizacja czynności kontrolnych, prowadzonych przez strażaków o wymaganych prawem kwalifikacjach, była prawidłowo dokumentowana. W przypadku stwierdzenia w postępowaniu kontrolnym nieprawidłowości, prawidłowo wszczynano i prowadzono postępowania administracyjne. W ich wyniku wydawano decyzje administracyjne (nakazujące usunięcie nieprawidłowości lub umarzające postępowanie). Ponadto Komenda Powiatowa monitorowała – stosownie do możliwości wynikających z przyznanej liczby etatów – realizację obowiązków wynikających z wydanych decyzji nakazowych poprzez analizę otrzymanej dokumentacji lub przeprowadzanie kontroli sprawdzających.

Poza czynnościami kontrolno-rozpoznawczymi prowadzono również inne działania mające na celu zwiększenie ochrony przeciwpożarowej, w tym współpracowano z powiatowym inspektorem nadzoru budowlanego, uczestniczono w ćwiczeniach ewakuacyjnych organizowanych przez podmioty zewnętrzne, prowadzono działania informacyjno-edukacyjne upowszechniające przepisy przeciwpożarowe.

Stwierdzona nieprawidłowość, dotycząca braków w rocznych planach czynności kontrolno-rozpoznawczych niektórych danych o kontrolach, miała charakter formalny i pozostawała bez negatywnych skutków dla kontrolowanej działalności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności.

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjne i kadrowe do wykonywania zadań dotyczących nadzoru nad realizacją obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Opis stanu faktycznego

1.1. Zadania z zakresu nadzoru nad ochroną przeciwpożarową w KP PSP – zgodnie z regulaminem organizacyjnym, wprowadzonym decyzją nr 4/2019 Komendanta Powiatowego – realizował Wydział Operacyjno-Kontrolno-Rozpoznawczy, w ramach którego służbę pełniło siedmiu strażaków, tj. pięciu strażaków na stanowisku

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

kierowania, jeden strażak prowadził sprawy operacyjne oraz również jeden strażak wykonywał zadania prewencji przeciwpożarowej, obejmujące m.in. przeprowadzanie czynności kontrolno-rozpoznawczych (dalej również określane jako kontrole), opracowywanie projektów decyzji i postanowień z zakresu poprawy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego, opracowywanie opinii dotyczących bezpieczeństwa pożarowego budynków i innych obiektów budowlanych, jak również organizowanie i prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie upowszechniania i przestrzegania przepisów przeciwpożarowych.

Stan przyznaných Komendzie Powiatowej etatów, w tym na realizację zadań Wydziału Operacyjno-Kontrolno-Rozpoznawczego nie uległ zmianie od roku 2006 - roku wejścia w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie ramowej organizacji komendy wojewódzkiej i powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej⁴.

(akta kontroli str. 4-25)

Czynności kontrolno-rozpoznawcze prowadzone były:

- w związku z koniecznością wydania opinii lub zajęcia stanowiska w zakresie ochrony przeciwpożarowej w przypadku wpływu zawiadomień o zamiarze przystąpienia do użytkowania (zgłoszenia obiektów) i wniosków, dla których przepisy prawa wymagają ich wydania,
- w oparciu o roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych,
- na podstawie zawiadomień wójta, burmistrza o stwierdzeniu zagrożenia życia lub zdrowia, niebezpieczeństwa powstania szkód majątkowych w znacznych rozmiarach lub bezpośredniego zagrożenia dla środowiska,
- w związku z wpływającymi do Komendy Powiatowej pismami o interwencję w odniesieniu do ochrony przeciwpożarowej.

(akta kontroli str. 99)

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono następującą liczbę czynności kontrolno-rozpoznawczych:

- 2019 rok – 81, w tym 52 kontroli pozaplanowych,
- 2020 rok – 48, w tym 28 kontroli pozaplanowych,
- 2021 rok – 60, w tym 38 kontroli pozaplanowych,
- 2022 (I kwartał) – 14, w tym osiem kontroli pozaplanowych.

Roczna norma pracochłonności dla stanowiska wykonującego czynności kontrolno-rozpoznawcze w PSP została określona w załączniku nr 6 do zatwierdzonej dnia 9 stycznia 2017 r. przez Komendanta Głównego PSP *Metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych mających na celu rozpoznawanie zagrożeń pożarowych oraz realizację nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych* i wynosiła 60 kontroli.

(akta kontroli str. 100-103)

W sprawie liczby czynności kontrolno-rozpoznawczych realizowanej rocznie, w tym wykonania w roku 2019, Komendant Powiatowy wyjaśnił m.in., że z roku na rok występują duże wahania liczby zgłoszeń obiektów i wniosków, co utrudnia planowanie czynności kontrolno-rozpoznawczych. Dodał, że liczbę kontroli na 2019 r. zaplanowano w oparciu o stan kontroli pozaplanowych przeprowadzonych w roku poprzednim (24 kontrole)⁵.

(akta kontroli str. 177-183)

1.2. W kontrowanym okresie czynności kontrolno-rozpoznawcze realizowało dwóch strażaków – pierwszy z nich w okresie do 31 maja 2021 r., drugi – od 1 czerwca 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1607.

⁵ Stan wykonanych kontroli poza planem w 2017 r. wyniósł 34.

Obaj strażacy posiadali wykształcenie wyższe, o którym mowa w § 11 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2005 r. w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych przez Państwową Straż Pożarną⁶ (dalej rozporządzenie w sprawie czynności) - wykształcenie wyższe z zakresu pożarnictwa.

Strażak realizujący powyższe zadania w okresie od 1 czerwca do 30 listopada 2021 r. – w związku z niespełnieniem wymogu odbycia co najmniej sześciomiesięcznej służby stałej w PSP, o którym mowa w § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie czynności - realizował czynności kontrolno-rozpoznawcze⁷ pod nadzorem strażaka spełniającego wymogi ww. rozporządzenia, tj. zgodnie § 11 ust. 2 tego rozporządzenia.

(akta kontroli str. 14, 15, 152-156, 177-183)

1.3. W okresie objętym kontrolą strażacy realizujący czynności kontrolno-rozpoznawcze doskonalili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez:

- udział w corocznych odprawach pionu kontrolno-rozpoznawczego funkcjonariuszy komend powiatowych / miejskich i wojewódzkiej PSP, podczas których prowadzone były warsztaty i szkolenia doskonalące,
- uczestnictwo w warsztatach i prelekcjach organizowanych podczas Targów Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa oraz przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Pożarnictwa i Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej w Józefowie, gdzie przedstawiane były nowe rozwiązania branżowe z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

(akta kontroli str.15, 177-183)

1.4. W trakcie prowadzenia działań związanych z nadzorem nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych wykorzystywano m.in. następujący sprzęt:

- dalmierz firmy Bosch GLM 120 C,
- urządzenie do pomiaru natężenia światła AXIO MET AX-L230,
- laptop służbowy Lenovo wraz z drukarką przenośną,
- samochody służbowe.

(akta kontroli str. 47-53)

Komendant Powiatowy wyjaśnił, że *sprzęt i wyposażenie jakim dysponuje KP PSP są wystarczające do realizacji niezbędnych działań kontrolno-rozpoznawczych.*

Komendant Powiatowy wyjaśnił również, że dysponował wystarczającymi środkami finansowymi do rzetelnej realizacji zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej.

(akta kontroli str. 177-183)

Komenda Powiatowa wydatkowała w dziale 752 (Obrona narodowa) oraz 754 (Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa) łącznie: w 2019 r. – 5.386,6 tys. zł, w 2020 r. – 6.373,9 tys. zł oraz w 2021 r. – 6.235,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 193-195)

1.5. W związku z pandemią SARS-CoV-2, Komendant Powiatowy PSP – na podstawie otrzymanych wytycznych - dokonał zmian w organizacji pracy Komendy Powiatowej. Wprowadził m.in. pracę zdalną (we wszystkich wydziałach w okresach występowania największego zagrożenia pandemicznego), przy założeniu rotacyjnego podziału pełnienia służby (połowa składu osobowego danej komórki pracowała w Komendzie, a druga połowa – pracowała zdalnie). Ponadto w II kwartale 2020 r.

⁶ Dz. U. Nr 225, poz. 1934.

⁷ Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez Komendanta Powiatowego.

zawieszona została realizacja planu czynności kontrolno-rozpoznawczych, pozostałe kontrole – głównie związane ze zgłoszeniami obiektów - były realizowane.

W okresie pandemii zwiększona została dbałość o stan zabezpieczenia funkcjonariuszy pionu kontrolno-rozpoznawczego podczas prowadzenia czynności – wdrożono stosowanie zalecanych wymogów sanitarnych. Wprowadzenie wyżej opisanych zmian w organizacji pracy Komendy Powiatowej – w ocenie Komendanta Powiatowego - nie miało negatywnego wpływu na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

(akta kontroli str. 49-53)

1.6. W latach 2019-2021 na terenie powiatu świebodzińskiego odnotowano spadek liczby pożarów. Jednocześnie w przypadku pożarów w obiektach mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego występowała tendencja wzrostowa liczby pożarów.

W poszczególnych latach liczba i ogólna charakterystyka pożarów przedstawiały się następująco:

- rok 2019 – łącznie 254 pożarów, najczęstszym miejscem ich występowania były obiekty mieszkalne i zamieszkania zbiorowego – 64 (25,2%), następnie obszary rolne – 49 (19,3%); w obiektach użyteczności publicznej doszło do dwóch pożarów (obiekt handlowo-usługowy i przedszkole - 0,8%);
- rok 2020 - 196 pożarów, w tym w obiektach mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego – 66 (33,7%), obszary rolne - 31 (15,8%), środki transportu – 17 (8,7%); w obiektach użyteczności publicznej wystąpił jeden pożar (szpital);
- rok 2021 - 199 pożarów, w tym w obiektach mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego – 79 (39,7 %), środki transportu – 28 (14,1%), obszary rolne - 24 (12,1%); w obiektach użyteczności publicznej wystąpiły cztery pożary (szkoły – dwa, przedszkole i obiekt handlowo-usługowy – po jednym przypadku – 2,0%);
- I kwartał 2022 r. - 82 pożary, w tym w obiektach mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego – 40 (48,8%), obszary rolne - dziewięć (11,0%), środki transportu – sześć (7,3%); w obiektach użyteczności publicznej nie odnotowano wystąpienia żadnego pożaru.

(akta kontroli str. 100-103)

W kontrolowanym okresie w wyniku wystąpienia pożarów śmierć poniosło łącznie pięć osób. Żadna z ofiar nie miała związku z pożarami w obiektach użyteczności publicznej.

(akta kontroli str. 100-103)

W zakresie działań Komendy Powiatowej w odniesieniu do ochrony przeciwpożarowej ww. grupy obiektów Komendant Powiatowy wyjaśnił m.in., że wzrost liczby pożarów wynikał przede wszystkim ze wzrostu liczby pożarów sadzy w przewodach dymowych w budynkach mieszkalnych w sezonie grzewczym (głównie I i IV kwartał każdego roku), na ograniczanie czego PSP ma ograniczony wpływ. Komenda Powiatowa może prowadzić przede wszystkim działania informująco-edukacyjne, co czyni. Do działań tych – według złożonych wyjaśnień – należały m.in.:

- przesyłanie informacji do urzędów gmin, powiatu i zarządców budynków przypominających o konieczności przeprowadzania corocznych przeglądów kominiarskich przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych,
- cyklicznie zamieszczane na stronie internetowej informacje dotyczące właściwego korzystania z urządzeń grzewczych,
- prowadzona od kilku lat kampania „czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”, mająca na celu uświadamianie obywateli na temat zasadności wyposażenia budynków w czujki tlenku węgla,

- pogadanki organizowane przed rozpoczęciem sezonu grzewczego głównie w Komendzie Powiatowej i szkołach na temat bezpieczeństwa pożarowego w czasie eksploatacji urządzeń ogrzewczych oraz kotłów CO na paliwo stałe i gazowe.

Komendant Powiatowy PSP wyjaśnił również m.in., że podczas działań ratowniczo-gaśniczych związanych z pożarami sadzy, kierujący działaniem ratowniczym wymagali od właścicieli budynków przedstawienia aktualnego protokołu z przeglądu kominiarskiego. W przypadku nieposiadania ww. dokumentu dyżurny PSP powiadamiał Policję.

(akta kontroli str.184-185)

1.7. W latach 2019-2022 (I kwartał) pożary objęły:

- powierzchnie gruntowe - lasów i innych terenów mierzone w hektarach: odpowiednio 46,4, 10,0, 37,2 oraz 7,3,
- powierzchnie mierzone w m² – odpowiednio 2.088, 3.336, 2.339 i 606.

Oszacowane straty w ujęciu rocznym, w żadnym roku ww. okresu, nie przekroczyły 3 mln zł, a roczne wartości uratowanego mienia oszacowano na od 9.517 tys. zł (w 2020 r.) do 14.874 tys. zł (w 2019 r.).

(akta kontroli str. 100-103)

1.8. Komendant Powiatowy nie dostrzegał utrudnień w realizacji zadań związanych z nadzorem nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej na terenie powiatu świebodzińskiego w zakresie wyposażenia czy kwalifikacji strażaków.

W złożonych wyjaśnieniach dodał m.in., że powiat świebodziński jest terenem o dużym tempie rozwoju przemysłu jak i turystyki, stąd do Komendy Powiatowej wpływa duża ilość bieżących zgłoszeń obiektów, wniosków o wydanie opinii, które wymagają przeprowadzenia kontroli, co ogranicza możliwości realizacji planowanych czynności kontrolno-rozpoznawczych w ramach jednego etatu. Strażak wykonujący czynności kontrolno-rozpoznawcze prowadzi bowiem - zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami - również postępowania administracyjne z nimi związane jak i inne zadania, w tym m.in.:

- rozpatruje zalecenia od starosty oraz z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- rozpatruje zawiadomienia o stwierdzeniu zagrożenia życia lub zdrowia, niebezpieczeństwa powstania szkody majątkowej lub bezpośredniego zagrożenia środowiska,
- analizuje wystąpienia istotnych, nowych okoliczności z zakresu stanu bezpieczeństwa na terenie działania Komendy Powiatowej,
- prowadzi działania informacyjno-edukacyjne.

Komendant Powiatowy dodał, że w przypadku utrzymania tendencji zwiększania zakresu działań prewencyjnych będzie zabiegał u Komendanta Wojewódzkiego PSP o wzmocnienie etatowe.

(akta kontroli str. 177-183)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Planowanie i realizacja czynności kontrolno-rozpoznawczych.

Opis stanu faktycznego

2.1. Komendant Powiatowy PSP sporządzał roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych w terminie do końca roku poprzedzającego rok objęty planem, tj. z zachowaniem wymogu wynikającego z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie czynności. Plany zawierały wykaz jednostek planowanych do kontroli wraz ze wskazaniem lokalizacji kontrolowanego terenu i urządzeń oraz planowany termin ich przeprowadzenia z dokładnością do kwartału.

Podstawą doboru jednostek do kontroli były przede wszystkim:

- zasady określone w metodyce prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych zatwierdzonej przez Komendanta Głównego PSP,
- analizy zagrożeń oraz katalog zagrożeń, stosownie do § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie czynności, dokumentów związanych ze stanem bezpieczeństwa powiatu świebodzińskiego⁸ w zakresie ochrony przeciwpożarowej, z uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego, terenów leśnych oraz liczby i wielkości pożarów w okresie poprzedzającym sporządzenie planu,
- wytyczne otrzymywane z Komendy Głównej PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP.

(akta kontroli str. 27-46, 47-53)

Na terenie powiatu nie występowały zakłady o zwiększonym oraz dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej⁹, stąd nie planowano przeprowadzenia czynności w tego typu jednostkach.

(akta kontroli str. 47-53)

2.2. Zaplanowana liczba jednostek do kontroli na lata 2019-2022 wynosiła odpowiednio: 30, 20, 22 oraz 22. Plany dotyczące kontrolowanego okresu przewidywały przeprowadzanie czynności kontrolno-rozpoznawczych m.in. w:

- szpitalach,
- domach pomocy społecznej,
- składowiskach odpadów,
- obiektach zamieszkania zbiorowego – hotele, ośrodki wypoczynkowe,
- szkołach,
- przedszkolach,
- nadleśnictwach,
- gminach w celu kontroli sprawności technicznej sieci hydrantowych,
- jednostkach, którym nakazano usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli przeprowadzonych w okresach wcześniejszych (kontrole sprawdzające).

(akta kontroli str.27-46)

2.3. Roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych, sporządzone dla każdego roku w okresie lat 2019-2022, nie zawierały dwóch z wymaganych prawem elementów, o których mowa w § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie czynności. Szczegóły przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 27-46)

2.4. W latach 2020-2021 zrealizowano wszystkie zaplanowane kontrole. W roku 2019 nie przeprowadzono czynności kontrolno-rozpoznawczych w jednej z 30 zaplanowanych do kontroli jednostek. Komendant Powiatowy wyjaśnił, że ww.

⁸ Zawierające kwestie zawarte w planach zarządzania kryzysowego powiatu świebodzińskiego.

⁹ Stosownie do sporządzonych analiz.

kontrola miała mieć charakter sprawdzający, a Komenda Powiatowa otrzymała informacje, że przedłużał się termin realizacji obowiązków z wydanej tej jednostce decyzji. Do Komendy Powiatowej dnia 4 października 2019 r. dostarczono postanowienie Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP dotyczące uzgodnienia rozwiązań mających na celu zapewnienie wymaganego poziomu bezpieczeństwa pożarowego w budynku w sposób inny niż określono w przepisach prawa. W związku z przedłużonym terminem opracowania ekspertyzy i uzyskania ww. postanowienia podmiot nie miał możliwości ukończenia do końca 2019 r. prac budowlanych, stąd nie przeprowadzono sprawdzających czynności kontrolno-rozpoznawczych.

(akta kontroli str. 100-103)

2.5. Liczba jednostek, w których przeprowadzono pozaplanowe czynności kontrolno-rozpoznawcze była wyższa od tych przeprowadzonych w ramach planu. Czynności te podejmowano przede wszystkim:

- wskutek złożonych zawiadomień o zakończeniu robót budowlanych obiektów lub wniosków o wydanie opinii,
- na polecenie KW PSP,
- na wniosek innych organów lub osób, wymagający wydania opinii lub stanowiska.

(akta kontroli str. 99)

2.6. W poszczególnych latach objętych kontrolą, w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych – planowych i pozaplanowych – strażacy stwierdzili występowanie odpowiednio: 253, 111, 124 oraz 95 nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 100-103)

2.7. Analiza realizacji zaplanowanych czynności kontrolno-rozpoznawczych, przeprowadzona na próbie 29 spraw¹⁰, wykazała m.in., że czynności te:

- prowadzono na podstawie wymaganych upoważnień;
- dokumentowano protokołami zawierającymi informacje wskazane w § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie czynności oraz z zastosowaniem wzorów określonych w wewnętrznej metodyce prowadzenia czynności,
- protokoły sporządzano niezwłocznie po zakończeniu czynności kontrolno-rozpoznawczych,
- 19 z nich (65,5%) miało charakter kontroli sprawdzających.

(akta kontroli str. 107-108)

Spośród 29 zbadanych ww. spraw:

- w jednym przypadku (3,4%) stwierdzono nieprawidłowość mogącą powodować zagrożenie życia ludzi – polegała one na nieudokumentowaniu stopnia palności wykładziny ściennej na drodze ewakuacyjnej,
- w 12 przypadkach (41,4%) stwierdzono występowanie łącznie 56 pozostałych nieprawidłowości (za wszystkie odpowiedzialny był podmiot kontrolowany); dotyczyły one głównie braku badań okresowych oraz przeglądów technicznych urządzeń i instalacji przeciwpożarowych¹¹ oraz braku lub nieaktualności instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

(akta kontroli str. 107-108)

2.8. KP PSP gromadziła i przechowywała dokumentację związaną z przeprowadzonymi kontrolami. Zestawienia o wynikach kontroli oraz katalog zagrożeń, obejmujący informacje określone w § 13 ust. 2 i 4 rozporządzenia w sprawie czynności, przekazywano do komendanta wojewódzkiego PSP w

¹⁰ Co stanowiło 100% wykonanych w 2019 r., planowanych czynności kontrolno-rozpoznawczych.

¹¹ M.in. pomiarów natężenia awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, instalacji elektrycznej, instalacji oddymiania klatek schodowych oraz prawidłowości działania przeciwpożarowych wyłączników prądu.

terminach określonych w § 14 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 rozporządzenia w sprawie czynności, tj. do 20 lipca - za I półrocze oraz do 20 stycznia roku następnego - za II półrocze.

(akta kontroli str. 99, 107-134)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Każdy z zatwierdzonych przez Komendanta Powiatowego PSP w Świebodzinie rocznych planów czynności kontrolno-rozpoznawczych, opracowanych na lata od 2019 do 2022, nie zawierał dwóch z elementów, o których mowa w § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie czynności, tj. wskazania zakresu planowanych do przeprowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz zamiaru wykonania prób potwierdzających prawidłowość działania urządzeń przeciwpożarowych. W przypadku prób – ewidencja wykonania planów czynności kontrolno-rozpoznawczych za lata 2019-2021 wskazywała, że w każdym roku próby były wykonywane.

(akta kontroli str. 27-46)

Powyższy stan rzeczy – według wyjaśnień złożonych przez Komendanta Powiatowego – wynikał z praktyki stosowanej w Komendzie w tym zakresie. Brakujące informacje były na bieżąco uzupełniane w zatwierdzonym planie, zgodnie z wykonaną czynnością, danymi na temat specyfiki kontrolowanego obiektu oraz wyposażenia w urządzenia przeciwpożarowe. Komendant dodał, że zdarza się, że właściciele budynków dokonywali modernizacji budynku lub modyfikowali istniejące urządzenia przeciwpożarowe, o czym KP PSP nie wiedziała i dopiero podczas czynności kontrolno-rozpoznawczych możliwe było ustalenie faktycznego wyposażenia budynku w urządzenia przeciwpożarowe oraz - jeżeli zachodziła taka możliwość - przeprowadzenia prób tych urządzeń.

(akta kontroli str. 177-185)

Nieprawidłowość nie powodowała negatywnych skutków dla kontrolowanej działalności.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

OBSZAR

3. Egzekwowanie realizacji obowiązków dotyczących zapewnienia ochrony przeciwpożarowej.

Opis stanu
faktycznego

3.1. W związku z wynikami przeprowadzonych kontroli Komendant Powiatowy w kontrolowanym okresie wydał łącznie 103 decyzje administracyjne¹², określając w nich 271 obowiązków mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz wszczął jedno postępowanie egzekucyjne.

W oparciu o badaną próbę 12 jednostek, w przypadku których przeprowadzone w 2019 r. planowane kontrole wskazywały na występowanie nieprawidłowości, ustalono, m.in. że:

- wobec 11 skontrolowanych jednostek wszczęto postępowania administracyjne, które zakończono wydaniem 11 decyzji administracyjnych nakazujących realizację obowiązków zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym jednej jednostce - w związku ze

¹² 2019 i 2020 – po 34 decyzje, 2021 – 30 decyzji, I kwartał 2022 – 5 decyzji,

stwierdzeniem nieprawidłowości mogących powodować zagrożenie życia ludzi - wydano dwie decyzje (w tym jedną decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości mogących powodować zagrożenie życia ludzi); w jednym przypadku wydano decyzję umarzającą postępowanie w związku z usunięciem przez jednostkę kontrolowaną w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości,

- nie wszczęto postępowania wobec jednej jednostki w związku z uzyskaniem od tej jednostki, niezwłocznie po zakończeniu kontroli¹³, dokumentów potwierdzających usunięcie nieprawidłowości.

Analiza dokumentacji 19 przeprowadzonych w 2019 r. kontroli sprawdzających w zakresie wykonania decyzji administracyjnych wydanych przez Komendanta Powiatowego w wyniku kontroli przeprowadzonych w poprzednich latach, wykazała, że:

- w siedmiu przypadkach potwierdzono pełne wykonanie obowiązków wynikających z wydanych decyzji,
- w 12 pozostałych przypadkach stwierdzono niepełne lub niewykonanie nałożonych obowiązków.

W związku z niepełnym lub niewykonaniem decyzji Komendanta Powiatowego:

- 11 jednostkom udzielono upomnienia,
- w jednym przypadku wszczęto postępowanie egzekucyjne i nałożono na kontrolowaną jednostkę karę grzywny, w związku z ponownym stwierdzeniem niewykonania niektórych obowiązków wynikających z wydanej przez Komendanta Powiatowego decyzji.

Od żadnej kontrolowanej decyzji administracyjnej nie zostało złożone odwołanie.

(akta kontroli str. 107-108, 109-134)

3.2. W badanej próbie nie wystąpiły przypadki stwierdzenia, podczas przeprowadzonych czynności, nieprawidłowości, za które odpowiedzialne były inne jednostki niż kontrolowana.

(akta kontroli str. 107-108)

3.3. Zbadane w toku kontroli NIK postępowania administracyjne (11 przypadków) prowadzono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (dalej: *Kpa*)¹⁴ oraz *Zasadami prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach związanych z nadzorem nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych*, zatwierdzonymi przez Komendanta Głównego PSP dnia 18 grudnia 2017 r. (dalej: *Zasady prowadzenia postępowań administracyjnych w PSP*). Ustalono m.in., że Komendant Powiatowy:

- zawiadamiał strony o wszczęciu postępowania oraz możliwości zapoznania się zebrany materiał dowodowy (art. 10 § 1 oraz 61 § 4 *Kpa*),
- postępowania kończyły się wydawaniem decyzji administracyjnych – nakazowych bądź umorzeniowych (art. 104 § 1 oraz 105 § 1 *Kpa*),
- decyzje były wydawane z wykorzystaniem przykładowych wzorów wynikających z uregulowań wewnętrznych PSP.

W wyniku kontroli NIK nie wniesiono uwag do prawidłowości prowadzenia wszczętego w 2019 r. postępowania egzekucyjnego. Z analizy dokumentacji w sprawie wynikało, że:

- jego wszczęcie poprzedzone było doręczeniem podmiotowi upomnienia,

¹³ W ciągu dwóch tygodni od zakończenia kontroli.

¹⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

- wydany tytuł egzekucyjny był zgodny ze wzorem określonym w załączniku nr 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej¹⁵,
- wraz z tytułem wykonawczym doręczono podmiotowi postanowienie o nałożeniu grzywny w wysokości 1 tys. zł¹⁶.

(akta kontroli str. 109-134)

3.4. Realizacja obowiązków nałożonych na kontrolowane podmioty decyzjami administracyjnymi była monitorowania, choć nie w każdym przypadku dysponowano aktualnymi danymi o ich realizacji. Na podstawie badanej próby (10 postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji nakazowej), ustalono, że Komenda Powiatowa w pięciu przypadkach posiadała dokumenty potwierdzające realizację decyzji, w tym w przypadku decyzji nakazującej wykonanie obowiązku mającego na celu usunięcie nieprawidłowości mogącej powodować zagrożenie życia ludzi. Były to dokumentacje otrzymane od jednostek kontrolowanych lub dokumentacje kontroli sprawdzających. W pozostałych pięciu przypadkach - jednostki nie poinformowały Komendy Powiatowej o realizacji decyzji, jak również do końca I kwartału 2022 r. nie przeprowadzono w tych jednostkach kontroli sprawdzających.

(akta kontroli str. 109-134)

W kwestii monitorowania wykonania wydanych decyzji administracyjnych Komendant Powiatowy wyjaśnił, że w wielu przypadkach właściciele/zarządcy przekazywali KP PSP informacje o wykonaniu decyzji, niektórzy załączali też dokumenty to potwierdzające, co pozwalało na zamknięcie spraw. W pozostałych przypadkach – zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami - sprawdzenie wykonania decyzji możliwe jest podczas kontroli. W Komendzie co roku planuje się przeprowadzenie kontroli sprawdzających, jednak dysponując jednym etatem strażaka oraz biorąc pod uwagę dużą liczbę spraw bieżących jak i rodzaje obiektów i terenów, które zgodnie z przepisami prawa muszą być kontrolowane w każdym roku, Komenda Powiatowa nie ma możliwości w krótkim czasie po wydaniu decyzji przeprowadzenia czynności sprawdzających we wszystkich jednostkach, o których nie wie czy wykonały one wydane im decyzje. Stąd w pierwszej kolejności wybierane są do kontroli obiekty o największym priorytecie dotyczącym zagrożenia życia i zdrowia ludzi, pozostałe – w miarę możliwości. Komendant Powiatowy dodał, że pomimo ograniczonych zasobów ludzkich sukcesywnie KP PSP stara się załatwiać wszystkie sprawy w możliwie największym stopniu.

(akta kontroli str. 184-185)

W przypadku wszczętego postępowania egzekucyjnego – Komenda Powiatowa dysponowała dokumentami o aktualnym stopniu realizacji tytułu wykonawczego.

(akta kontroli str. 133-134)

3.5. W ramach nadzoru nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej na terenie powiatu KP PSP – poza planowanymi czynnościami kontrolno-rozpoznawczymi - w kontrolowanym okresie prowadziła m.in.:

- odbiory obiektów (łącznie 43), opiniowania (łącznie 39) - jako wyniki kontroli pozaplanowych,
- uzgodnienia dokumentacji ochrony przeciwpożarowej dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie magazynowania, wytwarzania i przetwarzania odpadów (łącznie 27),

¹⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 850.

¹⁶ Kara została zapłacona w terminie.

- ćwiczenia i szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej (łącznie 27), w tym ćwiczenia z ewakuacją i/lub z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej prowadzone z udziałem m.in. przedsiębiorstw, nadleśnictw, szkół ponadpodstawowych, podstawowej i jednostki ZHP oraz członków OSP,
- wystąpienia do państwowego powiatowego inspektora nadzoru budowlanego, w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości stanowiących naruszenie przepisów prawa budowlanego (łącznie 63),
- działania informacyjne w zakresie upowszechniania przepisów przeciwpożarowych.

(akta kontroli str. 100-103,104-106)

Badanie losowo wybranego postępowania w sprawie zgłoszenia zamiaru użytkowania obiektu wykazało, że było ono zgodne z § 9 *Zasad prowadzenia postępowań administracyjnych w PSP*.

(akta kontroli str. 142-157)

3.6. W kontrolowanym okresie w Komendzie nie zarejestrowano żadnych skarg i wniosków dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

(akta kontroli str. 176)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Komenda Powiatowa prawidłowo nakładała, decyzjami administracyjnymi, na kontrolowane jednostki obowiązki usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w toku przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych. Wykonanie tych decyzji było monitorowane. Ze względu na występujące ograniczenia, przede wszystkim etatowe, KP PSP nie posiadała w każdym przypadku pełnej wiedzy o wykonaniu wydanych decyzji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wniosek

Określanie w rocznych planach czynności kontrolno-rozpoznawczych zakresów czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz zamiarów przeprowadzenia prób potwierdzających prawidłowość działania urzędów przeciwpożarowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania u wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 20 maja 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler
Bogumiła Leszczyńska-Konczanin
Główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

.....
podpis